Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Departement Onderwijs
Inspectie Basisonderwijs
Provincie Antwerpen
Ressort 1. 4

Referentienummer
0102/1/1

Schooljaar 2001 - 2002

Verslag Schooldoorlichting

Gesubsidieerde vrije lagere school
Chassidei Wiznitz
Brialmontlei 28
2018 ANTWERPEN

Instellingsnummer: 113639
Telefoon: 03/218.40.90
Fax: 03/230.00.05
E-mail: wiznitz@pi

Directie : **A. Weiss**

Schoolbestuur : **Schoolcomité Chassidei Wiznits**
de heer J.M. Cahan
p.a. Brialmontlei 28
2018 Antwerpen

Periode : **september 2001**

Inspectieteam : **Erik Verhoeven**
Willy Vermeire (verslaggever)

Inhoudsopgave

Situering

1 Onderwijskundig en organisatorisch functioneren 3

1.1 Onderwijskundig functioneren 3

1.1.1 Basisvorming als samenhangend geheel realiseren 3

1.1.2 Brede ontwikkeling realiseren 5

1.1.3 Zorgbreedte realiseren 7

1.2 Organisatorisch functioneren 8

1.2.1 Beschikken over een gezamenlijke doelgerichtheid 8

1.2.2 Beschikken over een intern leiderschap om een eigen beleid te voeren 9

1.2.3 Beschikken over het vermogen tot communicatie en overleg 10

1.2.4 Beschikken over ruimte voor professionele ontwikkeling 11

1.3 Synthesebeeld 11

1.4 Aanbevelingen en tekorten onderwijskundig en organisatorisch functioneren 13

1.4.1 Aanbevelingen 13

1.4.2 Tekorten 14

2 Infrastructuur en andere wettelijke bepalingen 15

2.1 Infrastructuur 15

2.2 Andere wettelijke bepalingen 16

2.3 Aanbevelingen en tekorten infrastructuur en andere wettelijke bepalingen 16

2.3.1 Aanbevelingen 16

2.3.2 Tekorten 17

3 Conclusies en advies 18

3.1 Conclusies 18

3.2 Advies 18

Situering

De lagere jongensschool Chassidei Wiznitz in de joodse buurt van Antwerpen maakt deel uit van een groep scholen verspreid over meerdere wereldsteden. Het centrum ervan bevindt zich in Israël.
De school bestaat ongeveer dertig jaar. Er is een kleuterafdeling en een zevende klas. Deze afdelingen zijn niet erkend. De lagere school heeft reeds een periode van twee jaar erkenning achter de rug. Ze haalde toen de rationalisatienorm niet. Nu is de school terug erkend. Ze start het derde programmatiejaar. Het aantal leerlingen stijgt, maar door de beperkte beschikbare ruimte heeft de directeur dit jaar leerlingen moeten weigeren. Ook nu meent de school dat ze de programmatienormen uiteindelijk niet zal halen. Ze denkt eraan om door een fusie in de toekomst te blijven functioneren als erkende vestigingsplaats. Volgens vertegenwoordigers van het schoolbestuur is de school zonder subsidiëring niet langer leefbaar.
De leerlingen, de leerkracht godsdienst, de directeur en drie andere leerkrachten behoren tot een chassidische strekking van orthodoxe joden. Ze geven de lessen joods rekenen, beeldopvoeding en muzikale en lichamelijke opvoeding.
Nederlands is voor de kinderen vaak een taal waarmee ze voor de eerste keer kennis maken in het eerste leerjaar. 11% van de leerlingen zit één of meer jaren achter op leeftijd. Enkele ouders schrijven hun kinderen omdat de school een goede reputatie heeft op het vlak van zorgverbreding. De school werkt samen met een CLB, met het joodse MPC en met een aantal andere joodse en niet-joodse externen voor de begeleiding van leerlingen met bijzondere noden.
De school vraagt geen lestijden voor zorgverbreding, onderwijsvoorrang of anderstalige nieuwkomers. Volgens de voorzitter van het overkoepelend bestuur van chassidische scholen, kiest de gemeenschap ervoor om zoveel mogelijk behandeld te worden als alle andere scholen. De school kan evenmin een beroep doen op begeleiding. Samenwerken met andere joodse scholen om dergelijk ambt gesubsidieerd te krijgen blijkt moeilijk te zijn. Twee gepensioneerde directeurs van andere joodse scholen adviseren de school.
De school volgt de leerplannen van het OVSG.

		kleuter	lager
Schoolpopulatie	Kinderen		120
	Doelgroepleerlingen		0
	Anderstalige nieuwkomers		0
	GON-leerlingen (+ groep)		0
Groepen	Leef- en/of leergroepen		6
Leerkrachten	Totaal leerkrachten		7
	Groepsleerkrachten		6
	Gymleerkrachten (+ lestijden)		2 (21,5)
	Taakleerkrachten (+ lestijden)		1 (1)
	Ambulante leerkrachten (+ lestijden)		1 (11)
Tijdelijke projecten	Lestijden zorgverbreding		0
	Lestijden onderwijsvoorrang		0
Directie	Lestijden lesopdracht	14	
	Jaren anciënniteit als directie in de school	2	
Beleidsondersteuning	Lestijden	0	

1 Onderwijskundig en organisatorisch functioneren

1.1 Onderwijskundig functioneren

1.1.1 Basisvorming als samenhangend geheel realiseren

*In welke mate kan de school verzekeren dat de **basiscompetenties** door zoveel mogelijk kinderen worden gerealiseerd en biedt ze hiertoe onderwijs aan dat **continu** is opgebouwd, **werkelijkheidsgericht** is en het verwerven van **productieve leerstrategieën** centraal stelt?*

Het schoolteam streeft ernaar om de meeste basiscompetenties te realiseren. De school heeft nog geen wettelijke aanvraag ingediend om te mogen afwijken van een aantal eindtermen. De school realiseert onvoldoende de eindtermen van het leergebied lichamelijke opvoeding. Het Nederlands van de rebben (joodse leerkrachten) kan nog in belangrijke mate geoptimaliseerd worden.

Volgens het schoolwerkplan vroeg de school een afwijking aan van de eindtermen voor mediagebruik, beeldopvoeding en sommige lesinhouden. Dit is nog niet gebeurd volgens de wettelijk voorgeschreven procedure. Van de profane leerkrachten wordt verwacht dat ze de eindtermen en leerplannen realiseren. Aan de rebben is het joods onderwijs en de opvoedende taak toevertrouwd.

Om de eindtermen te realiseren kiest de school voor het gebruik van vrij recente methodes voor wiskunde en Nederlands. De wekelijkse halve of volledige lestijd joodse wiskunde gaat over de getalwaarde van oud-Hebreeuws letters en woorden.

Actueel werkt het team aan een leerlijn voor wereldoriëntatie. De leerkrachten verdelen de realisatie van de voor het schoolbestuur aanvaardbare eindtermen over de verschillende leeftijdsgroepen en tussen de profane leerkrachten en de rebben. Op basis daarvan werken de profane leerkrachten met een selectie van thema's uit een recente methode. De twee tot twee en een halve lestijd joodse wereldoriëntatie per week gaan vooral over joodse feesten en voorschriften en over de joodse geschiedenis. Het overgrote deel van deze lestijden voor de oudste leerlingen gaat naar dit laatste aspect. Op de oefenbladen die bij deze lessen horen, moeten de leerlingen geregeld de oplossing in het Hebreeuws invullen. De school organiseert geen lestijden Frans.

De rebben die muziek en beeldopvoeding geven, werken bewust aan de realisatie van de eindtermen van deze leerdomeinen. In de lessen muziek komen bijna uitsluitend joodse religieuze liederen aan bod. De leerlingen krijgen de tekst in het Hebreeuws samen met een vertaling in het Nederlands.

Voor de bijgewoonde lessen lichamelijke opvoeding werd uit ongeveer twintig jaar oude handleidingen geput. De lessen verlopen volgens een vast patroon. Meestal eindigt de les op een spel gekozen uit een rijke verzameling. De planningsdocumenten zijn minimaal. Tijdens de lessen is de integratie van de drie domeinen waarin de eindtermen lichamelijke opvoeding worden ingedeeld nauwelijks aanwezig.

De planningsdocumenten van de verschillende leerkrachten omschrijven nauwkeurig, met precies geformuleerde operationele doelstellingen, hun klaspraktijk. Deze formuleringen zijn meestal overgenomen uit de gebruikte methodes, uit het leerplan of uit de eindtermen. Behoorlijk wat leerkrachten gebruiken een vrij groot aantal eigen lesvoorbereidingen.

Het schoolwerkplan vermeldt: 'De religieuze opvoeding in de school gebeurt in het Jiddisch. De profane vakken worden in het Nederlands gegeven'. Verder schuift het plan de taalverwerving van het Nederlands naar voren als een prioriteit. In dat kader nemen de leerkrachten enkele initiatieven. Hoofdzakelijk schrappen ze thema's of delen van een thema van de methode Nederlands om wat overblijft diepgaander te kunnen behandelen. Voor wat ze schrappen, verwijzen ze vooral naar occasionele momenten van het dagelijkse schoolleven, naar de lessen van de rebben en naar aanverwante thema's in de methode. In de eerste klas krijgt het taalaspect o.a. een grotere klemtoon tijdens lessen wereldoriëntatie. De principes van het taalvaardigheidsonderwijs zijn

slechts in beperkte mate aanwezig in de lessen. Zo schrappen de leerkrachten geregeld lessen spreken, luisteren en creatief schrijven. De rebben maken tijdens hun lessen geregeld fouten tegen het Nederlands. Dat is niet bevorderlijk voor de verbetering van de Nederlandse taalvaardigheid van de leerlingen.
De meer dan drie lestijden lichamelijke opvoeding per week zouden een compensatie kunnen vormen voor de veeleer geringe belangstelling voor de motorische ontwikkeling binnen de lokale gemeenschap.
Zoals beschreven gaan ook heel wat lestijden naar aanpassingen van de inhoud aan de eigen leefwereld. Deze aanpassingen vallen vaak buiten het leerplan OVSG.

Dit alles roept de vraag op of deze aanpassingen het bereiken van de eindtermen niet in het gedrang brengen. De resultaten voor de proefwerken Nederlands en wiskunde eind zesde leerjaar lijken een ontkennend antwoord te geven op deze vraag. Uit de observaties blijkt echter dat enerzijds het mondelinge gebruik van het Nederlands nog moet bijgestuurd worden. Anderzijds realiseren de leerkrachten op dit vlak ongetwijfeld een betekenisvolle leerwinst bij hun leerlingen. Opvallend was bijvoorbeeld dat na amper drie schoolweken de eersteklassertjes toch reeds in staat waren om op een zinvolle wijze deel te nemen aan lessen die op een aangepaste wijze volledig in het Nederlands gegeven worden.

De continuïteit in het aangeboden onderwijs voldoet, behalve voor de referentiekaders van tijd en ruimte.
De invoering van methodes voor wiskunde, Nederlands, wereldoriëntatie en de op stapel staande ontwikkeling van een leerlijn voor wereldoriëntatie vormen op schoolniveau de basis van een continue opbouw. Aangebrachte wijzigingen eerbiedigen die continuïteit in de mate dat de profane leerkrachten deze wijzigingen op een doordachte wijze kunnen verantwoorden. Voor Nederlands en wiskunde is deze verantwoording niet altijd even sterk. Verder steunt deze continuïteit ook op het feit dat vijf van de zeven leerkrachten in verscheidene opeenvolgende leeftijdsgroepen dezelfde leergebieden en -domeinen onderwijzen. Ook de sterke informele communicatie draagt binnen dit kleine team bij tot de continuïteit.
Klasintern dragen diverse documenten bij tot een continue opbouw van het onderwijs. Op het vlak van syntheseplaten en referentiekaders aan de klaswanden is deze continuïteit echter afwezig.

De school besteedt aandacht aan werkelijkheidsgericht onderwijs. Door beperkingen opgelegd door het pedagogisch project en door de klas- en schoolinrichting kunnen een aantal eindtermen onvoldoende gerealiseerd worden.
De inhoud van de methodes taal en wiskunde sluiten aan bij de kinderwereld in het algemeen. Geregeld brengen de leerkrachten realia in hun klas en ze ondernemen seizoengebonden leeruitstappen in de schoolomgeving. Bij de keuze van hun schoolreizen houden ze rekening met de adviezen uit een omzendbrief van de minister. Van deze uitstappen bestaat een planning op schoolniveau. De lessen van de rebben sluiten aan bij de leefwereld van de kinderen via de aandacht voor de religieuze feesten en de geschiedenis van het joodse volk. Dat het gebruik van realia hierbij een meerwaarde aan de les toevoegt, wordt soms vergeten.
De profane leerkrachten gebruiken een methode die taal en wereldoriëntatie op een geïntegreerd aanpakt. Door aan te sluiten bij de joodse feesten ontstaat er een vanzelfsprekende horizontale samenhang tussen joodse wereldoriëntatie, muziek en beeldopvoeding. De leerkrachten spannen zich niet systematisch in om de thema's van de profane en joodse lessen op elkaar af te stemmen. Er zijn wel documenten waarmee beide groepen zich wederzijds kunnen informeren over deze thema's.

Het pedagogisch project laat televisie, radio, film, tijdschriften en kranten niet toe. In één klas hing een foto uit een krant over de recente terroristische aanslag. De leerlingen kunnen in de

school niet op internet terecht. Dit alles betekent een belangrijke beperking om de werkelijkheid aanschouwelijk te maken. Het is ook een belangrijke beperking om de eindtermen over het raadplegen van bronnen na te streven. Eindterm 7 van wereldoriëntatie en 2 en 3 van het leergebied 'leren leren' zijn daar voorbeelden van.

In de lokalen is er weinig ruimte om realia een tijdje in de klas te brengen. Dieren en planten ontbreken. Dat biedt nauwelijks ruimte om de eindterm 1.17 van wereldoriëntatie na te streven.
Referentiekaders voor ruimte en vooral voor tijd ontbreken grotendeels aan de klaswanden. Zelfs uurwerken en eenvoudige kalenders zijn vaak niet aanwezig. Waar ze wel aanwezig zijn, is dat veeleer een persoonlijk initiatief dan een element van een planmatige schoolaanpak. De leerkrachten hebben er geen of weinig aandacht voor om informatie in lessen die niet onmiddellijk gericht zijn op oriëntatie in tijd of ruimte, te situeren in een ruimer kader.

Het onderwijs stelt productieve leerstrategieën onvoldoende centraal.
De profane leerkrachten hebben aan de klaswanden enkele syntheseplaten opgehangen over de leergebieden taal en wiskunde. Voor spelling hangen in enkele klassen algoritmes aan de wand. Methodisch zijn de opgehangen algoritmes voor werkwoordspelling echter verschillend. In hun onderwijs besteden deze leerkrachten weinig aandacht aan heuristieken. Een uitzondering daarop vormt de strategie waarmee de lessen beeldopvoeding worden aangepakt.
De leerkrachten verduidelijken niet systematisch hun doelstellingen aan het begin van de les. Afsluitende evaluatiemomenten die door reflectie kunnen leiden tot formulering van algemeen bruikbare strategieën, metacognitieve kennis of andere toepassingsmogelijkheden komen eveneens weinig voor. De bijgewoonde les beeldopvoeding vormde hierop een uitzondering.
Leerkrachten stellen meestal zelf de strategische tussenvragen bij de oplossing van aangeboden probleemstelling. Echt modelleren komt daarbij zelden voor. De leerkrachten bieden de leerlingen geen beeld aan van een echt zoekproces, maar leiden ze regelrecht naar de juiste oplossing. Ze verminderen hun hulp aan de leerlingen meestal door de leerlingen elkaar te laten helpen.
Door de handleiding wiskunde te gebruiken starten de profane leerkrachten hun lessen regelmatig met een realistische probleemcontext. De leerkrachten zijn echter vrij zuinig met groeps- of partnerwerk en verbeteren meestal meteen foutieve antwoorden. Leergesprekken om strategieën te vergelijken komen daardoor weinig aan bod.

Conclusie

De school realiseert onvoldoende de basisvorming als samenhangend geheel.

1.1.2 Brede ontwikkeling realiseren

*In welke mate zorgt de school dat haar onderwijs gericht is op een brede ontwikkeling, gekenmerkt door een **harmonisch evenwicht** in het onderwijsleeraanbod binnen een **stimulerend pedagogisch klimaat**?*

Er is een positieve dynamiek aanwezig die ervoor zorgt dat het onderwijs geleidelijk gericht wordt op een meer harmonische ontwikkeling. Deze ontwikkeling moet verder gezet worden.
In het schoolwerkplan staat te lezen: 'De persoonlijkheidsontwikkeling wordt nagestreefd door middel van kennisverwerving, vaardigheidsontwikkeling, attitudevorming en ontwikkelen van de creatieve ingesteldheid.' Volgens een aantal joodse medewerkers heeft de school er in belangrijke mate mee toe bijgedragen dat de waardering van de plaatselijke gemeenschap voor een goede beheersing van het Nederlands en voor de profane leergebieden betekenisvol is toegenomen.

Het vorige hoofdstuk beschreef reeds hoe het aanbod beperkingen en accenten bevat in functie van de eigen leefwereld en van de beginsituatie van de leerlingen. Daaraan moet nog toegevoegd

worden dat elke leerlingengroep wekelijks gemiddeld een viertal lestijden muziek krijgt, omdat de school meende dat het leergebied muzische vorming samenvalt met dit leerdomein. De domeinen drama, beweging en media worden onder andere daardoor veeleer stiefmoederlijk behandeld.

Dit verslag vermeldde ook reeds de verwijzing door profane leerkrachten van een aantal geschrapte doelstellingen wereldoriëntatie naar occasionele momenten in de dagelijkse lespraktijk Dit betreft onder andere een aantal doelstellingen van het leergebied sociale vaardigheden. Uit de gesprekken hierover blijkt dat sommige van deze doelstellingen vooral worden nagestreefd met regels, verboden en beloningen. Conflicten worden bijvoorbeeld vooral opgelost via interventies van leerkrachten, zonder gebruik te maken van een strategie om de leerlingen geleidelijk te leren hun conflicten zelf op te lossen. Het pedagogisch project vermeldt dat het onderwijs wil getuigen van respect voor andere godsdiensten, herkomst, ras, geslacht en meningsuiting in zoverre dat de zuiverheid van de traditionele joodsorthodoxe levenswijze hierdoor niet negatief wordt beïnvloed. Uit gesprekken valt af te leiden dat deze doelstelling eveneens vooral occasioneel aan bod komt. Een uitgediepte methodische visie om in dit verband, binnen de relatief monoculturele schoolgemeenschap, onder andere eindterm 3 van sociale vaardigheden na te streven ontbreekt. De aandacht die besteed wordt aan het wederzijds respect binnen de verschillende joodsorthodoxe culturen is een waardevolle, maar slechts gedeeltelijke invulling van deze eindterm.
Positief zijn onder andere de aandacht voor de pestproblematiek en jaarlijks terugkerende momenten waarin de leerlingen intentioneel worden gestimuleerd om hun gevoelens te uiten. Uit de gesprekken blijkt ook dat de leerlingen naast feedback over hun cognitieve prestaties, onder andere feedback krijgen over hun omgang met leerkrachten en medeleerlingen en over hun werkhouding.

Tijdens de doorlichting wordt gewerkt aan de realisatie van een ruime turnzaal en de school start een schoolbibliotheek op. Er is reeds een beperkte verzameling nieuwe Nederlandstalige boeken aangekocht. Overeenkomstig het pedagogisch project moet nog nagekeken worden of ze voldoen aan de religieuze voorschriften. Daarna zullen ze gerangschikt worden per moeilijkheidsgraad vooraleer de ontleningen kunnen starten.

Het schoolteam zorgt nog in onvoldoende mate voor een stimulerend pedagogisch klimaat.
Overeenkomstig het pedagogisch project dat een gecontroleerde vorm van tucht en beleefdheid voorop stelt, gebruiken de leerkrachten in de bovenbouw een beloningskaart. De waarderingen op deze kaarten hebben betrekking op verschillende persoonlijkheidsaspecten. Uit de gesprekken blijkt dat deze werkwijze de gewenste resultaten oplevert. Uit gesprekken met verantwoordelijken blijkt dat deze methode van positieve stimulering een ommezwaai is in de traditionele pedagogische benadering van de school.
In de klassen gaat er aandacht naar klasafspraken. De wijze waarop de leerkrachten daarmee omgaan is verschillend. Zo zijn deze afspraken niet in alle klassen gevisualiseerd en ontbreekt hierin continuïteit of opbouw.

De kinderen hebben een uitgebreid dagprogramma. Naast de dagelijkse religieuze verplichtingen, duurt de schooldag vanaf het derde leerjaar 38 lestijden. De school kreeg toestemming van de administratie voor deze afwijking van de voorschriften. Profane leerkrachten geven alle lessen tijdens op elkaar aansluitende lestijden in de namiddag, behalve op vrijdag.
Soms daalt de aandacht van de leerlingen tot een vrij laag peil en gaat het er in de klassen enigszins luidruchtig aan toe. Leerkrachten weten daar in verschillende mate een mouw aan te passen door hun enthousiast optreden, hun sterke pedagogische uitstraling en de chassidische vertelkunst van de rebben.
Klassikaal frontaal onderwijs overheerst in de meestal in rijen geschikte klassen. Het meubilair en de beperkte ruimte maken flexibele klasopstellingen moeilijk. Vooral de leerkrachten komen

aan het woord. Ze stellen meestal gesloten vragen en stimuleren de leerlingen zelden om vragen te formuleren en inhouden, oefen- of organisatievormen te kiezen. Geregeld motiveren ze deze werkwijze door te wijzen op tijdgebrek om dergelijke initiatieven een plaats te geven in hun onderwijs. Eén leerkracht wijst op de mislukking van het Engelse onderwijs dat de leerlingen ruime keuzemogelijkheden bood. Het principe dat iedereen om de beurt aan bod moet komen zorgt voor aanzienlijke inactiviteit bij de wie niet aan de beurt zijn. Wachtrijen bij het verbeteren en beurtelings een oefening uitvoeren in de lessen lichamelijke opvoeding zijn daarvan sterk uitgesproken voorbeelden.

Conclusie

De school realiseert in onvoldoende mate een brede ontwikkeling.

1.1.3 Zorgbreedte realiseren

In welke mate ***stemt de school, op een deskundige, doordachte, systematische en geïntegreerde wijze, haar werking af*** *op de* ***mogelijkheden en de specifieke noden*** *van de kinderen?*

De school streeft afstemming na van het onderwijsleeraanbod op de mogelijkheden en noden van kinderen. De documenten van het leerlingvolgsysteem en de contacten met externe hupverleners zijn echter nog onvoldoende functioneel voor de schoolinterne zorgverbreding.
Volgens het schoolwerkplan tracht de school de onderwijssituaties af te stemmen op de behoeften van elk kind door het gebruik van aangepaste leermiddelen en een strikte opvolging van de mogelijke leerproblemen.
Daartoe vraagt de school aan het MPC om vooral begin eerste leerjaar het ontwikkelingsniveau te onderzoeken van de nieuwe leerlingen. Het leerlingendossier bestaat uit verschillende deeltjes. In het eerste deel houden de leerkrachten de toetsresultaten bij. In het tweede deel zit een gestandaardiseerde verbale beoordeling van verschillende ontwikkelingsaspecten. De gebruikte beoordelingen en aspecten zijn voor alle leeftijden dezelfde. Enkele leerkrachten hebben het plan opgevat om dit document meer leeftijdgebonden te verfijnen. Er is ook ruimte voor de leerkracht om aanvullende beschouwingen toe te voegen. De profane leerkrachten vullen dit dossier halfjaarlijks aan in onderling overleg. Op deze wijze ontstaat doorstroming van gegevens over de beginsituatie van de leerlingen. De vermelde gegevens zijn meestal vrij algemeen geformuleerd. Ze leveren voor remediëring of differentiatie weinig direct bruikbare gegevens op.

Differentiëren gebeurt hoofdzakelijk voor wiskunde en Nederlands. Het gaat hoofdzakelijk om uitloopopdrachten. Voor wiskunde gebruiken de leerkrachten vooral de extra oefeningen uit de methode. Voor Nederlands gaat het meestal om leesopdrachten die ze zelf bij elkaar sprokkelden. De leerkrachten maken geen selectie in de te verwerven begrippen die de handleidingen voor Nederlands suggereren. Ondanks de taalverwervingsachterstand van de kinderen behandelt een leerkracht toch het volledige pakket. Bij het joods rekenen houdt de leerkracht geen rekening met de werkvorm die de profane leerkracht gebruikt. Naar aanwezige getalbeelden of rekenstaven wordt niet verwezen. De aanbieding gebeurt volledig abstract. Kansen om te concretiseren of te schematiseren worden niet aangegrepen.
Leerlingen krijgen bij het oplossen van taken vooral individuele ondersteuning van de leerkracht die in de klas rondwandelt en van knappe leerlingen die spontaan hun klasgenoten helpen. In één klas zet een leerkracht de eerste voorzichtige stappen in de richting van contractwerk. De leerlingen krijgen nog geen keuzeruimte. Hoofdzakelijk wordt de hoeveelheid oefeningen aangepast aan de individuele leerling. Door de leerlingen meer zelfstandig te laten werken, kan de leerkracht meer tijd vrij maken voor individuele hulp.

De school is gestart met de inrichting van een computerklas. Ze neemt haar eerste educatieve

programma's in gebruik en hoopt om die programma's te kunnen inschakelen in haar zorgbreedtewerking. Omwille van de nog beperkte uitrusting werken voorlopig alleen de oudste leerlingen in deze klas.

Voor zorgverbredende maatregelen voor kinderen met specifieke noden ligt de klemtoon te veel op doorverwijzing naar externen en te weinig op interne initiatieven.
Dagelijks ontmoeten ouders en rebben elkaar in de aan de school verbonden synagoge. Daar wisselen ze druk informatie uit over de leerlingen. Ook met de profane leerkrachten zijn er contacten. Signalen vertrekken zowel vanuit de school als vanuit de ouders. De school is ervan overtuigd dat eensgezinde benadering van leerlingproblemen, vanaf het vroegste stadium, zorgverbredend werkt.
Indien grondige probleemanalyse noodzakelijk lijkt, doet de school een beroep op het CLB voor onderzoek en diagnose. De resultaten van dit onderzoek worden toegevoegd aan het leerlingendossier. De school zou liever meer concrete adviezen krijgen van het CLB. Verder is het CLB of het MPC begin schooljaar systematisch betrokken bij de screening van kleuters die naar het eerste leerjaar gaan en bij de screening van andere nieuwkomers.
De profane leerkracht van de eerste en derde klas neemt één lestijd per week de opdracht van taakleerkracht op. In principe werkt hij om de zes weken leerlingen bij van elk leerjaar op vraag van de titularis. In werkelijkheid wordt deze frequentie zoveel mogelijk aangepast aan de noden in elke klas. Het is de profane leerkracht van de klas die zijn verwachtingen formuleert naar de taakleerkracht. Soms vraagt een leerkracht om een leerling voor te beiden op een komende les. Dit heeft een emanciperende werking voor de betrokken leerling in zijn groep. De taakleerkracht noteert iedere keer wat hij onderneemt, met welke leerling en wat het resultaat van de interventie is. De communicatie over de interventie van de taakleerkracht met de klasleerkracht is volgens de teamleden erg druk. Tijdens de doorlichting leerde de leerkracht een Nederlands onkundige leerling spelenderwijs de kleuren benoemen. Het lokaal van de taakleerkracht is echter weinig kindvriendelijk ingericht. Er zijn weinig orthodidactische middelen aanwezig. De leerkrachten maken geen handelingsplannen.
In een klas was een leerling aanwezig die pas uit Israël was aangekomen. Hij kreeg tijdens de les van de leerkracht extra aandacht op communicatief en emotioneel gebied.

De school verwijst leerlingen met onderwijsleerproblemen geregeld door naar externen als logopedisten, kinesisten en privé-leraars. Uit de gesprekken blijkt dat dergelijke doorverwijzingen vaak erg discreet moeten gebeuren omwille van de schroom die hieromtrent leeft in de lokale gemeenschap. Het team maakt zelden systematisch gebruik van de knowhow van deze externen om te werken aan eigen zorgverbreding.

Conclusie

De school besteedt aandacht aan een zorgbrede werking. De klemtoon ligt echter te sterk op doorverwijzing naar externen.

1.2 Organisatorisch functioneren

1.2.1 Beschikken over een gezamenlijke doelgerichtheid

*In welke mate is de school in staat om via een **gelijkgerichte visie** op doelen en middelen, via **zelfevaluatie** en **positionering**, de onderwijskundige doelen te realiseren?*

Het schoolteam ontwikkelt en hanteert een gelijkgerichte visie die strookt met de eisen van de joodse gemeenschap.
De schoolvisie is uitgeschreven in het schoolwerkplan. Het schoolreglement beschrijft de school als de geïntegreerde geloofs-, leer- en levensgemeenschap. De zuiverheid van de traditionele

joodsorthodoxe levenswijze staat hierin centraal. Omwille van haar moeilijke financiële situatie en omdat een aantal leden van de gemeenschap meer belang zijn gaan hechten aan de profane vorming, wil de school nu ook op dit terrein behoorlijke prestaties leveren. De ontwikkeling en implementatie van een leerlijn wereldoriëntatie is één van de huidige prioriteiten.

Bij de aanwerving van de profane leerkrachten werden deze zorgvuldig geïnformeerd over de joodse eigenheid en werd even zorgvuldig onderzocht of deze leerkrachten pasten in het schoolconcept van het schoolbestuur. Zowel het schoolbestuur als de profane leerkrachten zijn tevreden met hun keuze.
Ondanks de goede verstandhouding tussen de profane leerkrachten en de rebben bestaat er toch een sterke scheiding tussen de inhouden die de beide groepen verwerken. Profane leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het bereiken van de eindtermen en de leerplannen, terwijl de rebben joods onderwijs geven in de brede betekenis. Het pedagogisch project is met de leerkrachten besproken. Ze hebben geen inhoudelijke inbreng gehad bij het totstandkomen ervan.

De meeste leerkrachten benadrukken bij hun beschrijving van het pedagogisch project de inspanningen voor het behoud van een sterke joodse eigenheid. Daarbuiten schuiven ze de reeds vernoemde verbondenheid van de teamleden naar voren en de zorg voor de zwakkere leerlingen. Dit zijn elementen die eveneens voorkomen in het schoolwerkplan of het schoolreglement.

De zelfevaluatie van de school kan systematischer en functioneler gebeuren.
De evaluatie van de wijze waarop de school omgaat met de traditionele joods-orthodoxe opvattingen gebeurt permanent en nauwgezet door de lokale gemeenschap. De kwaliteit van het geboden profaan onderwijs wordt eveneens afgeleid uit de reacties van de ouders, uit het stijgende succes van de school en uit de ervaring van de leerkrachten met leerlingen die overstappen van andere joodse scholen.
Voor wiskunde en Nederlands gebruikt de school methodegebonden toetsen. Ze maakt geen gebruik van geijkte toetsen om de resultaten te kunnen situeren in een ruimere verband. Volgens de leerkrachten evalueren ze de schoolwerking voortdurend tijdens hun talrijke informele gesprekken. De leerkrachten weten op onderwijskundig vlak echter zo goed als geen zwakke punten aan te wijzen. De beschreven evaluatieactiviteiten ervaren ze vooral als een bemoedigende schouderklop.

De school positioneert zichzelf ten opzichte van vragen en invloeden van buiten uit.
Aangezien het joodse schoolbestuur zeer nauwe contacten onderhoudt met de gemeenschap is het vooral via deze weg dat het schoolprofiel aan de ouders en de omgeving wordt uitgedragen. De school heeft een jarenlange sterke reputatie in de Chassidische gemeenschap. Deze reputatie steunt vooral op de inspanning die het schoolbestuur levert om de joodsreligieuze eigenheid te bewaren. Na de erkenning van de school, het onderwijs in functie van eindtermen en leerplannen en de aanwerving van profane Vlaamse leerkrachten heeft de leerinhoudelijke kwaliteit deze reputatie versterkt. Desondanks blijft het onderricht in de profane vakken ondergeschikt aan de joodsreligieuze inhouden. Nauwe aansluiting bij de eigenheid van de joodse gemeenschap wordt door de ouders geëist. De school tracht hieraan zeer nauwgezet tegemoet te komen.

Conclusie

De school beschikt over een gezamenlijke doelgerichtheid. De eigen religieuze opvattingen bewaren en doorgeven, staat daarin centraal.

1.2.2 Beschikken over een intern leiderschap om een eigen beleid te voeren

*In welke mate is de school in staat om **richting te geven**, de gevaren **koers te bewaken**, **gerichte druk** uit te oefenen en een **ondersteunend netwerk** te creëren met het oog op de realisatie van de*

onderwijskundige doelen?

De school geeft duidelijk richting aan het werk en bewaakt inhoudelijk de koers.
De school wordt geleid door de algemene, joodse directeur in samenwerking met het schoolbestuur en de directeur van de lagere afdeling. De school probeert om enerzijds de eigen joodse opvattingen over onderwijs te realiseren en om anderzijds de eindtermen en leerplannen te realiseren. Op dit ogenblik werkt de directeur van de lagere school voornamelijk aan het schoolwerkplan en aan een jaarplan voor wereldoriëntatie voor heel de school. Deze plannen functioneren vooral nog als ontwerp- en werkdocumenten. De realisatie ervan in de klaspraktijk zit voor de meeste delen nog in de beginfase.

Het dynamische optreden van de directeur zorgt voor een positieve druk om het beleid te voeren.
De directeur let samen met het schoolbestuur nauwgezet op de opvolging van gemaakte afspraken. Bijzondere aandacht gaat daarbij onder andere naar het nastreven van respectvolle en prettige omgangsvormen bij de leerlingen.
De lesopdracht van de directeur laat hem weinig tijd voor de begeleiding van leerkrachten. Hij brengt geen systematische, uitgebreide klasbezoeken met verslag en nabespreking. In de plaats daarvan observeert hij het werk van de leerkrachten tijdens korte, occasionele bezoeken. Hij let erop om verscheidene keren aan te lopen in elke klas en bij elke leerkracht.
In wat hij doet en zegt, straalt de directeur energie en zelfvertrouwen uit. Dat zorgt er in belangrijke mate voor dat de school zich ontwikkelt in de richting van het doel dat ze zichzelf gesteld heeft. Uit de gesprekken blijkt dat de directeur snel reageert op occasioneel opduikende moeilijkheden. Vaak roept hij dan de leerkrachten samen om via een kort overleg een oplossing te vinden.
Een grondiger kennis van de uitgangspunten van eindtermen, leerplannen en van innovatiestrategieën of strategieën voor schoolmanagement zou hem in staat stellen om deze ontwikkeling nog te versterken.

De school creëert een ondersteunend netwerk.
Directie en leerkrachten bevestigen de grote invloed van de algemene joodse directeur bij de opvoedkundige aanpak van de kinderen. De kleinschaligheid van het schoolteam draagt bij tot een veelvuldige, ondersteunende maar informele interne contacten.
Een netgebonden begeleidingsdienst ontbreekt voor de joodse scholen zodat de directeur en het schoolbestuur een beroep moeten doen op de vrijwillige medewerking van enkele voormalige schooldirecteuren.
Voor belangrijke gebeurtenissen of plannen in de school raadpleegt het schoolbestuur een rabbijn in Israël.
De school probeert de rebben in alle klassen in te schakelen voor de leerdomeinen waarvoor ze deskundigheid bezitten.

Conclusie

De school beschikt in voldoende mate over intern leiderschap.

1.2.3 Beschikken over het vermogen tot communicatie en overleg

*In welke mate benut de school de **communicatie- en overlegmogelijkheden** om de onderwijskundige doelen te realiseren?*

Het informele karakter van interne communicatie– en overleg is veel sterker dan het formele karakter. Daardoor ondersteunt de communicatie onvoldoende de systematische schoolontwikkeling.
De informatie die op school toekomt, wordt geselecteerd door de directeur. De geschikt geachte informatie wordt in het personeelslokaal voor de leerkrachten ter beschikking gelegd. Leerkrachten bevestigen hierdoor voldoende geïnformeerd te blijven.
Personeelsvergaderingen worden sporadisch georganiseerd. De leerkrachten krijgen geen dagorde vooraf. Het verslag blijft ter inzage bij de directeur. De inhoud van deze personeelsvergaderingen beperkt zich hoofdzakelijk tot organisatorische zaken. Volgens de documenten is er in de school een stuurgroep die werkt aan het schoolwerkplan.
Het kleine team en de goede teamgeest maken veelvuldig informeel overleg mogelijk, ook tussen de profane en de rebben. Dit informeel overleg is een belangrijk element in de interne communicatie. Er is veelvuldig overleg tussen de directeur van de lagere school en de joodse pedagogische directeur. De intense en dagelijkse contacten met verantwoordelijken van het schoolbestuur bepalen mee de interne werking van de school.
Een lokaal onderhandelingscomité is op de school niet geïnstalleerd.

De communicatie met ouders over individuele leerlingen voldoet. Andere externe communicatie is onvoldoende formeel georganiseerd om functioneel te zijn voor het onderwijskundig functioneren.
Oudercontacten vinden twee keer per jaar plaats. In december en juni krijgen de ouders informatie over de examens en de leerstof. In tegenstelling met de vermelding in het schoolwerkplan is er geen oudercontract bij de aanvang van het schooljaar om de klaswerking te leren kennen. Individuele oudercontacten met de profane leerkrachten hebben meestal plaats na afspraak. De rebben en de directeur bevestigen het grote belang van de synagoge in de directe contacten met de ouders. Bij deze dagelijkse ontmoetingen bespreken de leerkrachten en de directeur de schoolwerking, de problemen en de vorderingen van de kinderen met de ouders. Het schoolwerkplan vermeldt dat indien nodig, en met een minimum van vier per schooljaar er ook een multi-disciplinair overleg wordt georganiseerd. Voor zover het inspectieteam heeft kunnen vaststellen gebeurt dit echter slechts sporadisch voor de bespreking van individuele leerlingen. Het team is minder gelukkig met de concrete bijdrage van het CLB. Voor dit schooljaar is afgesproken dat een medewerker van het CLB regelmatig op de school zal aanwezig zijn.

De lokale participatieraad is niet samengesteld volgens de onderrichtingen. De leerkrachten zijn hierin niet vertegenwoordigd. De wettelijk voorziene procederen voor de verkiezingen van de verschillende geledingen is niet gevolgd. Er is in de school geen erkende oudervereniging actief maar wel een vriendenkring die zich vooral voor fondsenwerving inzet.

Conclusie

De school beschikt onvoldoende over het vermogen tot formele, functionele communicatie en overleg.

1.2.4 Beschikken over ruimte voor professionele ontwikkeling

*In welke mate bevordert de school de **professionele ontwikkeling** van de teamleden om de onderwijskundige doelen te realiseren?*

Het schoolteam creëert onvoldoende ruimte voor interne mogelijkheden tot professionele ontwikkeling.
De profane leerkrachten vertrouwen op hun onderwijsopleiding om hun werk gestalte te geven. In een aantal lesvoorbereidingen noteren deze leerkrachten soms reflecties om de les in de toekomst beter te laten verlopen. De rebben werken zowel wat betreft de inhoud als naar de vorm

volgens hun eigen inzicht. Deze leerkrachten en de directeur geven les op basis van hun erkenning als bedienaars van de joodse godsdienst.
Er is weinig interactie tussen deze beide groepen om hun werkwijzen op elkaar af te stemmen. Vormen van collegiale begeleiding zoals bij elkaar hospiteren komen niet voor. Het verslag vermeldde reeds dat de leerkrachtenbegeleiding van schoolbestuur en directie zich beperkt tot korte klasbezoeken zonder aansluitende, intentionele functioneringsgesprekken.
De ontbrekende pedagogisch-didactische scholing van de directeur belemmert de professionele sturing van het leerkrachtenteam.
Op de school zijn nauwelijks pedagogisch-didactische naslagwerken of vakliteratuur beschikbaar.

Het schoolteam bevordert onvoldoende haar deskundigheid aan de hand van externe mogelijkheden tot professionele ontwikkeling.
In de school ontbreekt een nascholingsplan. De directeur inventariseerde de wensen van de leerkrachten. Het aanbod van enkele organisaties die nascholing verzorgen, is ter inzage in het personeelslokaal. Het afwijkende weekuurrooster met de lessen op woensdagnamiddag bemoeilijkt de individuele deelname van de leerkrachten.
De pedagogische studiedagen zijn in de jaarkalender geprogrammeerd op de joodse feestdagen. Bij de aanvang van het schoolbezoek waren inhoud, programma en doel van de eerstvolgende studiedag voor de leerkrachten onbekend.
De rebben scholen zich bij door middel van voordrachten binnen de joodse gemeenschap. De pedagogisch-didactische inhoud van deze vorming is onduidelijk.

Conclusie

De school besteedt onvoldoende aandacht aan de professionele ontwikkeling.

1.3 Synthesebeeld

Schoolbestuur en leerkrachten van de chassidei Wiznitz hebben zich vrij recent gezamenlijk tot doel gesteld om onderwijskundig zowel de eigen opvattingen als de opvattingen van de Vlaamse Gemeenschap te realiseren. Ze werd hiertoe gedwongen door materiële omstandigheden. Bovendien zijn een aantal leden van de gemeenschap meer belang gaan hechten aan de profane vorming.

Om haar orthodoxe joodse traditie te beschermen kiest de school voor een aantal beperkingen in haar profaan onderwijs. Daarnaast acht ze het noodzakelijk om heel wat lestijden te besteden aan het doorgeven van deze traditie. Zo blijft er minder tijd over voor de profane vorming. Een aantal eindtermen en leerplandoelen mogen of kunnen niet gerealiseerd of intentioneel en systematisch nagestreefd worden. Dit brengt de basisvorming en de brede, harmonische ontwikkeling in het gedrang. De school heeft hiervoor geen formele afwijking aangevraagd. Niettemin valt vast te stellen dat voor de profane vorming de leerlingen een betekenisvolle leerwinst boeken.
De school hoopt in voldoende mate te beantwoorden aan de wettelijke vereisten door een aantal actuele methodes te gebruiken en door verschillende leerplannen op een op de eigen leefwereld gerichte wijze uit te werken. Dit jaar is de verdere uitwerking van het leerplan wereldoriëntatie één van de schoolprioriteiten.

Zowel joodse als profane leerkrachten betrekken de leerlingen onvoldoende actief bij de lessen. Klassikaal, frontaal onderwijs overheerst. De profane leerkrachten verantwoorden deze onderwijsstijl door te wijzen op het tijdgebrek om de leerplannen te realiseren met kinderen die voor het merendeel van huis uit Nederlands onkundig zijn. Daarnaast beschikken de leerkrachten over onvoldoende kennis van actieve werkwijzen waarmee ze hun onderwijs kunnen richten op het

aanleren van productieve strategieën.
Samen met de lange schooldagen en het verbod op het gebruik van een aantal media zorgt deze onderwijsstijl soms voor een te geringe betrokkenheid en zelfsturing bij de leerlingen. Het systeem van beloningskaarten en de onderwijskwaliteiten van een aantal leerkrachten zorgen op dit vlak voor een gedeeltelijk compensatie.

De school heeft aandacht voor een zorgbrede werking. De bewuste strategie die aanstuurt op vroegtijdige signalisatie, overleg en samenwerking tussen schoolteam en ouders is een pluspunt. De vrees voor het stigmatiserend karakter van extra begeleiding van leerlingen binnen de lokale gemeenschap draagt er echter toe bij dat de klemtoon te zeer ligt op doorverwijzing naar externe hulpverlening. Op beleidsniveau leidt onder andere deze vrees ertoe dat de school geen extra lestijden voor zorgbreedteprojecten aanvraagt. Daardoor missen team en kinderen een aantal ontwikkelingskansen waarop ze recht hebben.

Het is duidelijk dat de realisatie van wat de school zich tot doel heeft gesteld een bijna onmogelijke oefening is, omwille van de grote verschillen tussen haar opvatting over onderwijs en de opvattingen van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien ontbreken voorlopig de noodzakelijke professionaliseringsinitiatieven om dit doel te kunnen realiseren.
Daartegenover staat de gedreven en doelbewuste wijze waarop de directeur de school leidt, gesteund door medewerkers van het schoolbestuur en de leerkrachten. De sterke, informele, interne en externe communicatie draagt eveneens bij tot de ontwikkelingsdynamiek van de school. Daar waar de formele interne communicatie op dit vlak dan weer een te zwakke rol speelt.

1.4 Aanbevelingen en tekorten onderwijskundig en organisatorisch functioneren

1.4.1 Aanbevelingen

Om gelijktijdig de eigen opvattingen over onderwijs en die van de Vlaamse Gemeenschap op een legale wijze te kunnen realiseren kan de school best
- een officiële afwijking vragen van de eindtermen
- bij deze afwijking aansluitende eigen leerplannen ontwikkelen en laten goedkeuren

De school kan best proberen gebruik maken van de extra lestijden die de overheid ter beschikking zal stellen voor het gelijke kansenbeleid.

De school kan met hulp van deskundige externen een schooleigen, gezamenlijk professionaliseringstraject voor het volledige team uittekenen. Dat traject kan in de eerste plaats betrekking hebben op de geformuleerde tekorten. Hierbij kan een combinatie gebruikt worden van volgende initiatieven:
- officiële nascholing
- een leerkrachtenbibliotheek uitbouwen
- de functionele verbetering van het formeel intern overleg
- vormende contacten met externe zorgverbreders
- individueel studiewerk
- collegiale en externe begeleiding.

Collegiale begeleiding kan ook gebruikt worden om het Nederlands van de rebben te verbeteren.

De leerkrachten kunnen geijkte toetsen gebruiken in functie van een functionele zelfevaluatie ten opzichte van het al dan niet bereiken van de eindtermen.

1.4.2 Tekorten

De school realiseert in onvoldoende mate de basiscompetenties en de brede vorming die in eindtermen en leerplannen zijn uitgewerkt.

Het onderwijs stimuleert onvoldoende betrokken leerlingactiviteiten.

Het onderwijs is onvoldoende gericht op productieve leerstrategieën.

De zorgverbreding is te veel gericht op doorverwijzing naar externe hulpverleners.

Formele professionalisering en communicatie dragen onvoldoende bij tot de verbetering van het onderwijskundige functioneren.

2 Infrastructuur en andere wettelijke bepalingen

2.1 Infrastructuur

De school is ondergebracht in oudere herenhuizen. Stap voor stap wordt de accommodatie meer geschikt gemaakt voor schoolactiviteiten. Voor de doorlichting werden heel wat schilderwerken uitgevoerd en op een aantal plaatsen werden aan de wanden kindvriendelijke elementen aangebracht.

Tijdens de doorlichting werden de werken aan de elektrische installatie afgerond en goedgekeurd door een bevoegd controleorganisme. In één gang bevinden zich lampen die kinderen rechtstreeks kunnen aanraken.
In deze periode werd een metalen profiel geplaatst, waardoor twee klassen samen voldoende ruimte bieden voor een turnzaal, die nog verder moet ingericht worden.
In een eetzaal bracht men nieuwe vloerbekleding aan. Het meubilair in deze zaal is weinig aantrekkelijk.
Een buitenmuur vertoont twee belangrijke, parallelle scheuren. Het schoolbestuur legt een brief voor van een architect waaruit blijkt dat deze scheuren geen onmiddellijk gevaar vormen. Verder raadt de architect aan om de toestand van de muur te stabiliseren 'door middel van injectie door een gespecialiseerde firma'. Volgens de brief heeft de architect dit reeds vroeger aan de school aangeraden.

De speelplaatsen voldoen aan de normen. Hoewel er volgens de school nog geen enkel ongeval gebeurde, zorgen de schommels op een speelplaats voor gevaar. De schommels kunnen tegen andere leerlingen botsen en de schommelende leerlingen komen bij een eventuele val terecht op de verharde speelplaats. Deze schommels zullen wellicht de toekomstige, verplichte keuring van speeltuigen niet overleven. Voor de rest zijn de speelplaatsen, op de zitbanken na, niet kindvriendelijk ingericht.
De toiletten voldoen aan de normen wat betreft aantal en hygiëne. Er is geen zeep beschikbaar. Alleen in de toiletten op de speelplaats ontbrak de mogelijkheid om de handen af te drogen.
De meeste klassen zijn vrij klein. Minstens één leeftijdsgroep kan niet ondergebracht worden in een actueel als klas gebruikt lokaal waarvan de oppervlakte voldoet aan de door de inspectie gebruikte minimumnormen. Samen met het weinig flexibele meubilair is dit hinderlijk om een aantal actuele opvattingen over goed onderwijs in de praktijk te brengen.
De school beschikt niet over een eigen fietsenstalling. Ze maakt gebruik van een onoverdekte, openbare fietsenstalling in de schoolstraat. Aan de schooluitgang zijn maatregelen genomen opdat kinderen niet ongehinderd de straat op kunnen. Volgens het schoolbestuur is op de spitsuren de verkeersdrukte in de schoolomgeving nog toegenomen door een recente wijziging die ervoor zorgt dat de straat een sluipweg wordt om andere zeer drukke straten in de buurt te vermijden.

De school besteedt behoorlijk wat zorg aan brandveiligheid en evacuatie. Ze maakte daarvoor een draaiboek aan en organiseert geregeld evacuatieoefeningen. Pictogrammen, evacuatieplannen, jaarlijks gecontroleerde brandblusapparaten, en voldoende vluchtwegen zijn aanwezig. De school beschikt niet over rooksensoren. De uitgang van de binnentrap die aanluit op de refter was tijdens de doorlichting op bepaalde momenten afgesloten. Wellicht om de activiteit die op dat ogenblik in de eetzaal doorging, niet te storen. Dit is niet aanvaardbaar. Bij de verfraaiingwerken kwam deze trap nog niet aan de beurt. Dat is ook het geval met de knutselklas.
Een kelderdeur en een stookplaats waren toegankelijk voor leerlingen.
Op de school bevindt zich een bakoven. Hij wordt zelden gebruikt. Niet zolang geleden zorgde het gebruik ervan voor een begin van brand.
De school beschikt over de noodzakelijke EHBO-voorzieningen. Een joodse leerkracht beschikt over een EHBO-getuigschrift.

2.2 Andere wettelijke bepalingen

- Het schoolwerkplan beschrijft de voorzieningen voor leerlingen met een handicap of leerbedreigden niet. Het schoolreglement beperkt zich tot de beschrijving van de samenwerking met het CLB.

- Het schoolwerkplan geeft onjuiste informatie over de leerplicht.

- Het nascholingsplan ontbreekt. Het moet voorgelegd worden aan het voorgeschreven inspraakorgaan.

- Er ontbreekt een jaarlijks op te stellen lijst met de leerlingen die al dan niet het getuigschrift basisonderwijs behaalden. De school bewaart wel de individuele leerlingendossiers, ondertekend door de klassenraad.

- Het schoolreglement vermeldt
  dat een kind pas recht op onderwijs aan huis heeft na 28 kalenderdagen
  dat er geen beroep mogelijk is tegen schorsing of uitsluiting.
- Het schoolreglement vermeldt niet dat er een beroepsprocedure mogelijk is bij het niet toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

- In de participatieraad zijn de leerkrachten niet vertegenwoordigd. De vertegenwoordigers van de ouders zijn niet democratisch verkozen.
- Er is geen lokaal overlegcomité

- In de lessen muziek, joods rekenen en joodse wereldoriëntatie gaat heel wat aandacht naar de Hebreeuwse taal.

2.3 Aanbevelingen en tekorten infrastructuur en andere wettelijke bepalingen

2.3.1 Aanbevelingen

Infrastructuur

- Door herschikking van de klasgroepen; door een geschikt, nog niet als klas gebruikt lokaal in gebruik te nemen, of door twee goedgekozen lokalen samen te voegen, kan de school voldoen aan de minimumnormen die de inspectie gebruikt voor de oppervlakte van klaslokalen.
- Glas of kunststof kunnen de lampen in de gang voor kinderhanden onbereikbaar maken.
- Het meubilair in eetzaal en klassen kan geleidelijk vervangen worden.
- De school kan best de gescheurde muur stabiliseren, zoals aangeraden door haar architect.
- In verband met het gebruik van de schommels op de speelplaats kan de school bijkomende veiligheidsmaatregelen treffen. Ze kan geleidelijk de speelplaatsen kindvriendelijker inrichten.
- In de toiletten op de speelplaats moeten de kinderen de mogelijkheid hebben hun handen af te drogen. Een apparaat zoals in de andere toiletten is daarvoor wellicht meest geschikt. Bij alle wasbakken kan zeep aanwezig zijn.
- De school kan, eventueel samen met andere scholen uit de buurt, contact opnemen met het stadsbestuur i.v.m. de fietsenstalling en de verkeerssituatie in de schoolbuurt.
- De school kan rooksensoren plaatsen. Ze kan er best zorgvuldig over waken dat alle trappen permanent bruikbaar zijn voor evacuatie.
- Stookplaatsen en kelders kunnen best permanent worden afgesloten voor leerlingen. Daar werd tijdens de doorlichting trouwens voor gezorgd.

- De school moet de nodige maatregelen nemen om brand te voorkomen bij het eventuele gebruik van de bakoven.

Naleving andere wettelijke bepalingen

De school kan volgende regelgeving raadplegen via de website
edulex.vlaanderen.be, om haar wettelijke documenten in orde te brengen:

- het decreet basisonderwijs van 25.02.1997, artikel 47, §1, 4 over het schoolwerkplan

- de wet betreffende de leerplicht van 29.6.1983, artikel 47

- het decreet betreffende lerarenopleiding en de nascholing van 16.04.1996 en de omzendbrief AO13/LVL van 12 april 1996 over nascholing

- de omzendbrief BaO 98/11 van 21.12.1998, 1.1 over getuigschriften basisonderwijs

- de omzendbrief 97/5 van 17.6.1997, punt 1.1.3.2 over het onderwijs aan huis
- het decreet basisonderwijs van 25.02.1997, artikel 37, §1, 1 en 2 over beroepsmogelijkheden

- het decreet betreffende medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs van 23.10.1991 en het besluit van 23.07.1992

- het decreet tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs van 5.4.1995

- de wet houdende taalregeling in het onderwijs van 30.07.1963
  Om op een legale manier ruime aandacht te kunnen besteden aan de eigen taal en cultuur kan de school proberen om een beroep te doen op de mogelijkheden om onderwijs in eigen taal en cultuur in te richten, zoals beschreven in de omzendbrief BaO 99/3 van 20.12.1999 over onderwijsbeleid voor migranten.

2.3.2 Tekorten

- De oppervlakte van een aantal klaslokalen voldoet niet.
- De school heeft geen nascholingsplan.
- Het schoolreglement beantwoordt niet volledig aan de voorschriften.
- Het schoolwerkplan beantwoordt niet volledig aan de voorschriften.
- De school is niet in orde met de regelgeving in verband met medezeggenschap.
- De school overtreedt de taalwetgeving.

3 Conclusies en advies

3.1 Conclusies

Het **onderwijskundig** en het **organisatorisch functioneren** in deze school **voldoen niet**.
De **infrastructuur** en **andere wettelijke bepalingen** in deze school **voldoen niet**.

3.2 Advies

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van 2 februari 1999, artikel 10, wordt **een gunstig advies voor het schooljaar 2001-2002 / de schooljaren 2002-2003 en 2003-2004** uitgebracht voor verdere erkenning en financiering / subsidiëring.
Volgende tekorten dienen weggewerkt te worden:

Na 1.9.2002 zal nagegaan worden in hoeverre volgende tekorten zijn bijgewerkt:
1 De school heeft geen nascholingsplan.
2 Het schoolreglement beantwoordt niet volledig aan de voorschriften.
3 Het schoolwerkplan beantwoordt niet volledig aan de voorschriften.
4 De oppervlakte van een aantal klaslokalen voldoet niet.

Na 1.11.2003 zal nagegaan worden in hoeverre volgende tekorten zijn bijgewerkt:
5 Formele professionalisering en communicatie dragen onvoldoende bij tot de verbetering van het onderwijskundige functioneren.
6 Het onderwijs stimuleert onvoldoende betrokken leerlingactiviteiten.
7 Het onderwijs is onvoldoende gericht op productieve leerstrategieën.
8 De zorgverbreding is te veel gericht op doorverwijzing naar externe hulpverleners.

Na 1.3.2004 zal nagegaan worden in hoeverre volgende tekorten zijn bijgewerkt:
9 De school realiseert in onvoldoende mate de basiscompetenties en de brede vorming die in eindtermen en leerplannen zijn uitgewerkt.
10 De school overtreedt de taalwetgeving.
11 De school is niet in orde met de regelgeving in verband met medezeggenschap.

De inspecteurs basisonderwijs De coördinerend inspecteur

Erik Verhoeven Willy Vermeire Edward Van Ranst

Datum van verzending aan het schoolbestuur en de directie:

Voor kennisneming:
De directie

De voorzitter van het schoolbestuur
of zijn/haar afgevaardigde

Naam:

Datum:

Naam:
Functie:
Datum:

De inspecteur-generaal

Vak bestemd voor de coördinerend inspecteur

Verslag ontvangen:

Verslag overgezonden aan de IG:

De coördinerend inspecteur:

Roger Peeters Hendrik Consciencegebouw,4 BC0
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

Datum:

Het ondertekende verslag moet binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst teruggezonden worden aan de coördinerend inspecteur, dhr. Edward Van Ranst, Glimwormstraat 8, 2880 Bornem. Het schoolbestuur kan op- of aanmerkingen formuleren na kennisneming van dit verslag en deze meezenden als bijlage.